

HØRINGSSVAR

Sørum kirkelig fellestråd

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Følgende prinsipper legges til grunn:

- Soknet er – og skal fortsatt være - grunnenheten i Den norske kirke.
- Det er viktig at nærhet til soknet blir prioritert.
- Personalledelse bør i minst mulig grad delegeres.
- Dagens kobling mellom kommune og kirke er i all hovedsak svært positiv.
- Pågående kommunereform vil høyst sannsynlig gi større og færre kommuner enn hva vi har i dag. De nye kommunene kan mange steder bli tilsvarende nåværende prosti-områder. Kommunereformen kan med dette gi kirken robuste fellestråd på regionalt nivå.
- Det bør være en mer utjevnet maktbalanse mellom kirkens organer. Denne utjevningen bør skje ved at makt flyttes nedover fra nasjonalt/regionalt nivå og til lokalt/prosti-nivå.

1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar: JA

Vi mener at det må opprettes et nytt, robust fellestråd på regionalt nivå, tilsvarende en ny kommunestruktur, for utøvelse av arbeidsgiveransvar for ALLE tilsatte i kirken innenfor sitt område, og for profesjonell ivaretagelse gravferdsforvaltningen, kirkebyggene og for øvrig det som hører inn under Kirkelovens § 14. Dette vil også gi mulighet for å profesjonalisere fagstillingene, og dessuten legge grunnlag for et felles og enhetlig arbeidsgiveransvar lokalt.

I tillegg er det slik at Kirkemøtet helt fra 2005 har bedt Kirkerådet utrede et alternativt forvaltningsnivå på mellomnivået. Bakkevigutvalget har også tatt til orde for en slik løsning. Kirkevergenes landskonferanse på Hamar har med overveldende flertall vedtatt en resolusjon for en organisering på prostinivå og den pågående kommunereformen gjør dette svært aktuelt og realistisk. Sett på denne bakgrunn er det forunderlig at ikke Kirkerådet løfter dette alternativet høyere gjennom sine høringsspørsmål.

- Vi mener at en ny kirkeordning må sikre at lokalmenigheten får reell påvirkningsmulighet i sin egen strategiske utvikling, sin økonomiske forvaltning og i tilsettingssaker.
- Soknet som kirkens grunnenhet og Grunnlovens forventning om en landsdekkende folkekirke, tilsier at Kirkeloven må inneholde en bestemmelse om at soknet skal være en selvstendig, juridisk enhet
- Vi mener for øvrig at så lenge 2/3 av kirkens økonomi kommer fra kommunale bevilgninger, er samspillet mellom fellestrådet og kommunen helt avgjørende. Dette understrekes av Refleksjonsprosessen i 2012/13.
- Vi mener det er viktig med nærhet, relasjon og god kommunikasjon mellom kirken og kommunen. Dette er avgjørende viktig i forbindelse med finansiering av kirken (gjennom direkte tilskudd og tjenesteytingsavtaler), men også i mange sammenhenger som ikke handler om økonomi. Derfor mener vi at vi trenger et representativt og profesjonelt organ som taler kirkens sak direkte til kommunens politikere.
- I høringssvarene til NOU 2013:1, Det livssyns åpne samfunn, gir over 90 % av de kirkelige instansene som har gjort seg opp en mening, uttrykk for at gravferdsforvaltningen også i fremtiden bør forvaltes av kirken. I vår fremtidige organisering av folkekirken må vi derfor sørge for at vi har organer som kan ivareta denne forvaltningen på en like god måte som i dag.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: JA

- Nærheten mellom kirke og kommune er viktig, og vi har en lang og god tradisjon her.
- Dersom den offentlige finansieringen av kirken faller bort, eller blir vesentlig redusert, vil folkekirken endre karakter. En vesentlig endret finansiering av kirken strider mot norsk mentalitet og det er tvilsomt om en vil kunne fortsette som en landsdekkende folkekirke.
- Det er viktig at det er kort vei mellom bevilgende myndighet og tjenesteutføring.
- Det er mulig å tenke seg at staten kan ta et tydeligere ansvar for finansieringen av vedlikeholdet av stavkirkene og evt. automatisk fredede kirker for å sikre denne kulturarven.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar:

- I valg mellom medlemsavgift og livssynsavgift er det livssynsavgift som best sikrer en bred folkekirke.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar:

- Det er viktig at det kirkelige byråkratiet reduseres mest mulig.
- Dersom det opprettes nye, sterke fellesråd parallelt med en ny kommunestruktur, vil en kunne redusere dagens 430 fellestråd til pluss/minus 150.
Dersom arbeidsgiveransvaret legges til det nye fellestrådet, vil en i prinsippet kunne begrense seg til tre nivåer i kirken: Kirkemøte – Fellesråd – Menighetsråd.
- Medarbeidere som ikke har soknet som arbeidssted, eksempelvis ansatte i bispedømmerådene kan ha arbeidsgiveransvaret forankret i Kirkerådet.
- Vi vurderer det slik at det er hensiktsmessig å opprettholde bispedømmet som valgt, demokratisk organ. Rådet kan beholde disse aktuelle oppgavene: Strategisk arbeid i bispedømmet, fordeling av statlige ressurser, rådgivende organ for biskopen, rekruttere til Kirkemøtet, drøfte saker som skal til Kirkemøtet og følge opp saker fra Kirkemøtet.
- Det bør samtidig innarbeides alternative måter å rekruttere til Kirkemøtet på som i større grad enn i dag fanger opp helheten i den lokale, kirkelige struktur. I dag er bare bispedømmerådene representert. Det gir et svært skjevt regionalt tyngdepunkt som ikke er i samsvar med hvor det absolutte tyngdepunktet av virksomheten befinner seg, nemlig på lokalnivået.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Soknene må fortrinnsvis være av en slik størrelse at det kan etableres store nok stabsfelleskap til at funksjonen som daglig leder kan ivaretas. På grunn av problemer med rekruttering til menighetsrådene bør det tas initiativ til å slå sammen flere sokn. Det er viktig at gode innarbeidede tradisjoner mht. størrelse på menighetene videreføres.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar: JA

Refleksjonsprosessen viste at de fleste råd i Norge er fornøyd med dagens system med to organer. Menighetsrådene får i denne ordningen konsentrere seg om oppgavene i Kirkelovens § 9 der nærhet og evne til lokal tilpasning er viktig. Andre oppgaver med krav om spesialkompetanse på ulike fagfelt (gravferdsforvaltning, kirkebyggforvaltning, personalavdeling, økonomiforvaltning m.m.) kan overlates til fellestrådet. IRIS-rapporten viser at fellestrådene fungerer godt som organ i forhold til rådets ansvar og oppgaver. Menighetsrådet bør styrkes med en funksjon som daglig leder.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar:

- På **kommunenivå**.
- Alternativt felles for flere kommuner, gjerne på prostinivå, dersom kommunene ikke blir store nok til at en får robuste forvaltningsenheter. Et slikt synspunkt støttes av Kirkemøtevedtaket i 2005, Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon, Bakkevigutvalget fra 2010, Refleksjonsprosessen fra 2012 og dessuten av det overveldende flertall av landets kirkeverger (resolusjon på Landskonferansen i Hamar 2012).

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellestråd?

Svar:

- Jfr svar på spørsmål 1. Menighetsrådet må sikres reell innflytelse på egen virksomhet både når det gjelder ansvar i den strategiske utvikling av menigheten, større mulighet til å påvirke hvem som tilsettes der og økonomisk handlefrihet.
- Dette fordrer imidlertid at størrelsen på soknet er stor nok og at funksjonen som daglig leder ivaretas.
- Et av funnene i IRIS-rapporten er at oppgavefordelingen grunnleggende oppfattes som god.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar:

Helt klart JA – med dette menes både menighetsråd og fellestråd.

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: 4 av 7 stemmer ble avgitt for følgende svar:

Vi støtter Kirkerådets flertallsvurdering 2B. Presten er ansvarlig for forvaltning av ord og sakrament. Dette er soknets kjerneoppgaver, og derfor bør soknepresten gis tilbake rollen som daglig leder for soknets virksomhet. Daglig leder må ha kirkefaglig kompetanse. Det må stilles administrative ressurser til rådighet for daglig leder.

3 av 7 stemmer ble avgitt for følgende svar:

Soknene bør fortrinnsvis være store nok til at en kan ansette sin egen daglige leder.

Hovedregelen bør være at dette er en annen enn presten og at vedkommende står i en mellomlederstilling i et linjeforhold til kirkevergen.

Daglig leder kan gjerne ha ansvar for flere sokn dersom det enkelte sokn er for lite til å ha daglig leder alene.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

- Stilt overfor det faktum at kirkens oppdrag er stort og krevende, ressursene er begrensede, trenger vi mer enn noen gang biskopen som
 - En tydelig visjonsbærer for alle tilsatte, for frivillige så vel som for rådsmedlemmer.
 - En som kan tegne bilde av hva det vil si å være kirke i vår tid.
 - En som kan gi oss ny frimodighet, ny stolthet og ny energi i vårt kirkelige arbeid.
 - En visjonsbærer for Den norske kirke.
- Biskopens rolle kan også tenkes noe tilsvarende fylkesmannens rolle som regjeringens mann ute i fylket.
- Biskopen må videre
 - Se til at Kirkemøtevedtak blir fulgt opp i bispedømmet.
 - Ha en avklart, men ikke nødvendigvis utøvende, rolle med hensyn til ansettelser i alle vigslede stillinger.
 - Kvalitetssikre vigslede medarbeideres tjeneste gjennom tilsynet.
 - Utøve tilsyn med menighetene og alle medarbeiderne i bispedømmet.

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar:

- Historisk sett har tilsynet som institutt spilt en liten rolle i kirkelivet. Det har tradisjonelt og reelt oftest rettet seg mot prester med tildels svært avvikende læresyn eller moralske feiltrinn. Og selv i de tilfeller har ikke biskopene hatt nevneverdige virkemidler. Biskopen har aldri vært noen bevillgende myndighet som kunne knytte økonomiske virkemidler til tilsynet og der arbeidsforholdet er satt på spissen er det oftest staten som har avskjediget prestene.
- Biskopens selvstendighet må ivaretas videre. Det er kulturelle og teologiske forskjeller i Norge, og det må også gjenspeiles blant biskopene.
- Biskopen ordinerer til prestatjeneste, og det er bare han/hun som kan gi en person presterettigheter. Tilsvarende må det være ordninger for varig eller midlertidig opphevelse av ordinasjonsfullmaktene og for tap av disse ved avskjed, oppsigelse eller suspensjon.
- Biskopens rolle i forbindelse med tilsetninger i vigslede stillinger (ikke prestene) må avklares, men ikke nødvendigvis knyttes til den enkelte ansettelse.
- Forordning av gudstjenester er nært knyttet til biskopens tilsynsansvar med soknene.
- Det er biskopens ansvar å se til at de grunnleggende kirkelige tjenestene blir ivarettatt.
- I tillegg ser vi det som naturlig at prosten får et delegert ansvar for å godkjenne lokale planer for diakoni, kirkemusikk, undervisning/trosopplæring og gudstjenesteliv.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Som i dag

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar:

Etter vårt syn er ikke bispedømmerådet som valgt, demokratisk organ en nødvendighet. Vi finner det likevel hensiktsmessig at rådet fortsetter på det nåværende tidspunkt. Jfr svar 4.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar:

Jfr svar 4.

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: JA.

- Jfr svar på spørsmål 1. Vi mener at en ny kirkeordning må sikre at det etableres en ordning hvor kirkens omfattende tjeneste i ord og gjerning videreføres under et felles og helhetlig arbeidsgiveransvar med felles mål, felles strategi og felles forpliktelse for alle tilsatte.
- Vi mener at det må opprettes et nytt fellesråd på nivå med en ny kommunestruktur, for ivaretagelse av arbeidsgiveransvar for ALLE tilsatte i kirken innenfor sitt område.
- Et av flere argumenter for at fellesrådet skal være arbeidsgiver, er at vi mener kommunen fortsatt skal finansiere de fleste av lokalkirkens tilsatte. Vi tror det er en reell fare for at kommunens kirkelige engasjement vil bli svekket dersom arbeidsgiveransvaret og soknets økonomi skal ligge på bispedømmenivå.
- Ansatte i Kirkerådet og administrasjon rundt biskopene kan ha arbeidsgiveransvaret forankret i Kirkerådet.
- Vi støtter primært at det felles arbeidsgiveransvaret legges til prostinivå/utvidet fellesrådsområde. Dersom fellesrådet ikke utvides til prostinivå, bør arbeidsgiveransvaret legges til bispedømmenivå med utstrakt delegering av arbeidsgiverfunksjoner til lokalt nivå.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar:

- Arbeidsgiverfunksjoner bør ligge i fellesrådet som opptrer på vegne av soknet (rettssubjektet) for alle som er lokalt ansatte. Arbeidsgiverfunksjoner må være delegert til en daglig leder.
- Arbeidsgiveransvaret bør ligge i Kirkerådet for alle som er sentralt ansatte.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar:

I svært liten grad. Dersom kommunereformen noen lokale steder ikke ender opp i kommunestørrelser som gir robuste nok fellesråd, bør det være mulig med samarbeid over flere kommuner (vertsfellessrådsmodell, prostimodell eller lignende)

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestedtjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar:

- Tjenesteordning for prester og for alle vigslede stillinger er på plass. Her legges det et godt grunnlag for å ivareta særpreget for disse stillingene, og den enkeltes faglige selvstendighet og integritet blir sikret.
- Videre kan prosterollen utvikles videre til en kirkefagsjef. Prosten kan da ha et faglig lederansvar for prestedtjenesten i prostiet og en veilederfunksjon for andre stillingskategorier som omfatter forkynnelse og opplæring.

- Prosten får videre det avgjørende ord med tanke på det pastorale lederskap i menighetene – innen de (økonomiske) rammer som fellesrådet har fastsatt.
- Faglig utvikling for kantorer/kateketer/diakoner må sikres.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar:

- Med nåværende valgordning til bispedømmeråd må en påse at det er en tilstrekkelig uavhengighet mellom Kirkemøtet og bispedømmeråd, slik at ikke Kirkemøtet blir en bispedømmerådernes interesseorganisasjon.
- Kirkemøtet må være representert av – og arbeide for – helheten i den lokale struktur. Dette er spesielt viktig når Kirkemøtet også skal fordele økonomiske ressurser.
- Kirkemøtet må dessuten i større grad ta omsyn til hvem som skal betale regningen når det gjør vedtak med økonomiske konsekvenser.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar:

- Det bør utredes hvordan en kan «rekruttere» til Kirkemøtet på en slik måte at møtet i større grad representerer helheten i den lokale, kirkelige struktur.
 - En må ta hensyn til ønsket i demokratireformen om **direkte** valg til Kirkemøtet.
 - En må sikre representasjon av lekfolket.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar

Bispemøtet kan i noe større grad enn i dag være saksforbereder for Kirkemøtet.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar:

Biskopene bør organisatorisk ledes av preses. Både biskop m/stab og preses m/stab bør tjenestemessig være tilsatt av Kirkerådet. Biskopene må sammen komme frem til felles kjøreregler i prosedyrespørsmål, regelverk m.m.

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar:

Kirkerådet bør ha representanter fra alle bispedømmer og som i andre styresammenhenger stå ansvarlig overfor Kirkemøtet.

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar:

Vi stiller oss tvilende til om ordningen med lærenemnd bør videreføres. Bispemøtet kan ivareta oppgavene her.

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Som i dag

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Som i dag